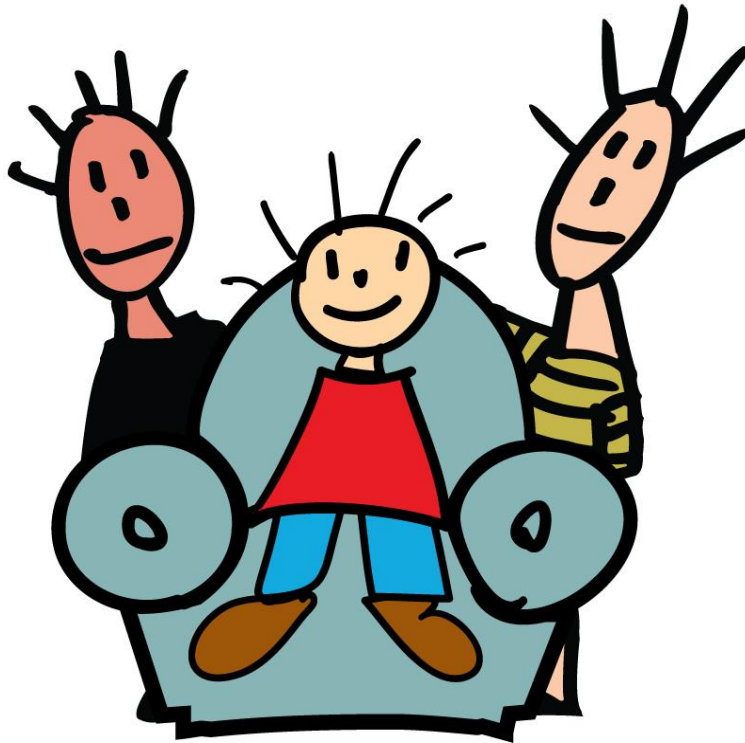

'Thema Familie'

De verzorging en de bescherming van het kind gebeuren in de eerste plaats door de ouders en de familie. Elk kind heeft het recht om met zijn ouders samen te leven.

Als ouders hun kind niet genoeg verzorgen, zal het kind bij iemand anders wonen. Een kind dat niet bij zijn ouders kan blijven, moet geplaatst worden bij een ander gezin of in een tehuis bij andere kinderen.

Een kind dat echt nooit meer bij zijn eigen ouders terug kan, kan nieuwe ouders krijgen. Dat heet adoptie. Adoptie gebeurt alleen als het leven van het kind er beter van wordt!

Inhoudstafel 'Familie'

Voorblad

Webschema thema 'Familie'

Boek 'Ik wil ook een mama'p5

Boek 'Ik mis papa'p7

Boek 'Dit ben ik, dit zijn wij! Ik laat zien wie mijn familie
en mijn vrienden zijn.'p9

Boek 'Anna en haar lieve familie'p10

Boek 'Mijn kleine grote broer'p12

Boek 'Heks en tovenaar'p14

Boek: 'De vriend van papa'p16

Boek 'Mijn familie, van de jongste tot de oudste.'p18

Boek 'Kleine raaf wil een naam'p20

Boek 'Anna wordt grote zus'p22

Boek 'Ik woon in twee huizen'p24

Boek: 'Vaderdag met twee mama's'p26

Boek 'Ik wil geen kus'p28

Boek 'Voor mijn liefste mama's!
Als moederdag een moeilijke dag is'p30

Boek 'Ik wil bloemetjesschoenen'.....	p31
Boek 'Anna en haar lieve mama'.....	p33
Boek 'Anna en haar lieve papa'	p35
Methodiek 'Kinderverzorging'.....	p37
Methodiek 'Kringgesprek: Familiefoto's'.....	p38
Methodiek 'Stamboom maken'.....	p40
Methodiek 'Tekening naar eigen interpretatie'.....	p42
Methodiek 'Papa slaapt'.....	p45
Methodiek 'Moeder hoe laat is het?'	p47
Methodiek 'Allemaal gezinnen'.....	p49
Methodiek 'Fotouder maken'	p51
Methodiek 'Een gezinsmobile maken'.....	p53
Methodiek 'Een geboorteverhaal vertellen'.....	p55
Methodiek 'Mama wordt een sterretje'.....	p56

WEBSHEMA

Dit schema is apart te downloaden

Boek 'Ik wil ook een mama!'

Korte omschrijving

De begeleider vertelt het verhaal 'Ik wil ook een mama'. Daarna volgt een bespreking over familie in het algemeen, en zorg en liefde specifiek.

Kinderrecht

Recht om bij je familie te zijn

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Auteur

Mareike Boom en Henrike Wilson

Uitgeverij

De Vier Windstreken.

Datum van uitgave

2000

Doelstellingen

- De kleuters kunnen hun ervaringen i.v.m. liefde en zorg (familie) kwijt in een nabespreking van het verhaal.
- De kleuters luisteren naar de (verschillende) ervaringen van elkaar.
- De kleuters maken kennis met het verhaal van een meisje uit een tehuis dat geadopteerd wordt.

Duur

Minimum 20 minuten

Materiaal

- Boek 'Ik wil ook een mama!' (Mareike Boom en Henrike Wilson)

Verloop

- 1) De begeleider neemt het boek erbij en vertelt het verhaal. Hij/zij laat ruimte voor spontane reacties van de kleuters en speelt daarop in.
- 2) De kleuters krijgen dus de kans om te reageren, om te vertellen over hun eigen ervaringen.
- 3) Die ervaringen worden besproken. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt, zoals bijvoorbeeld luisteren naar elkaar.
- 4) De begeleider zegt dat sommige kinderen geen mama en papa meer hebben, en dat die dan soms in een tehuis wonen. Maar, er zijn soms wel andere mama's en papa's die voor dat kind willen zorgen en het liefde willen geven. De begeleider staat op deze manier stil bij het recht op liefde en zorg, het recht om bij je familie te zijn.

Tips

- Zorg ervoor dat alle kleuters de prenten goed zien!
- De kleuters maken een tekening van hun gezin, van hun mama en papa en eventueel met broers of zussen erbij.

Boek 'Ik mis papa'

Korte omschrijving

De begeleider vertelt het verhaal 'ik mis papa'. Het boek gaat over Jonas, die vertelt dat zijn papa weg is, voor altijd. Alles is hetzelfde, maar toch is alles anders.

Kinderrecht

Recht op zorg en liefde

Doelgroep

Vanaf 4 jaar

Auteur

Kai Lüftner

Uitgeverij

Ars Scibendi BV HODN

Datum van uitgave

2014

Verkrijgbaar bij

De bibliotheek

Doelstellingen

- De kleuters begrijpen gevoelens zoals verlies en verdriet
- Het verhaal moedigt empathie aan en helpt kinderen begrijpen hoe anderen met verlies omgaan.

Duur

Minimum 20 minuten

Materiaal

Boek 'Papa ik mis je'

Verloop

- 1) De begeleider begint met een gevoelige vraag aan de kleuters: "Heeft iemand al eens een persoon verloren die heel belangrijk voor je was?"

- 2) Benadruk dat het normaal is om verdrietig te zijn en dat het goed is om erover te praten
- 3) Lees het verhaal voor en vraag: "Wat denken jullie dat Jonas voelt nu zijn papa weg is?"
- 4) Bespreek met de kleuters hoe het verlies van een ouder alles kan veranderen
- 5) Laat de kleuters hun eigen ervaringen delen, moedig een open gesprek aan en toon begrip voor hun gevoelens

TIP:

Geef de kinderen de kans om hun gevoelens uit te drukken door te tekenen. Dit kan een tekening zijn van wat ze missen of wat hen troost biedt.

Boek 'Dit ben ik, dit zijn wij! Ik laat zien wie mijn familie en mijn vrienden zijn.'

Korte omschrijving

De begeleider zet knutselactiviteiten op zodat kleuters creatief hun familie en hun vrienden kunnen weergeven. Hierbij wordt benadrukt dat iedereen recht heeft om bij zijn/haar familie (en vrienden) te zijn.

Kinderrecht

Recht om bij je familie te zijn

Doelgroep

Vanaf 4 jaar

Auteur

Godeleine de Rosamel

Uitgeverij

Casterman

Datum van uitgave

2001

Doelstellingen

- De kleuters geven op een creatieve wijze hun familie en hun vriendjes weer.
- De kleuters begrijpen dat ze recht hebben om bij hun familie/vrienden te zijn.

Duur

Afhankelijk van activiteit tot activiteit

Materiaal

- Boek 'Dit ben ik, dit zijn wij!' (Godeleine de Rosamel)
- Afhankelijk van activiteit tot activiteit

Verloop

- 1) De begeleider zet een knutselactiviteit op omtrent familie en vriendjes van de kleuters a.d.h.v. de geïllustreerde prenten in het boek.
- 2) Er volgt een nabespreking over het recht om bij je familie/vrienden te zijn. Hoe zou het zijn mocht je niet bij je familie mogen zijn? Mocht je niet bij je vrienden mogen zijn?

Tips: Hier kan een link gelegd worden met het thema 'Jij en ik' (Iedereen is gelijk).

Boek 'Anna en haar lieve familie'

Korte omschrijving

De begeleider vertelt het verhaal 'Anna en haar lieve familie'. Anna's familie komt op bezoek. Mama bakt een lekkere taart en papa dekt de tafel. Anna mag de voordeur opendoen voor de gasten: oma en opa, haar nichtjes Lotte en Lisa, haar neefjes Bas en Basiel, oom Koen en tante Kiki. O, tante Kiki heeft cadeautjes meegebracht! Een vrolijk verhaal over familiebezoek.

Kinderrecht

Recht op zorg en liefde

Doelgroep

Vanaf 3 jaar

Auteur

Kathleen Amant

Uitgeverij

Clavis

Datum van uitgave

2014

Doelstellingen

- De kleuters leren over het belang van liefdevolle zorg binnen de familie
- Kinderen leren over het belang van familiebezoek en het vieren van speciale momenten samen.
- Het benadrukt het recht op zorg en liefde, met de nadruk op familiale relaties

Duur

Minimum 15 minuten.

Materiaal

Boek 'Anna en haar lieve familie'

Verkrijgbaar bij

De bibliotheek

Verloop

- 1) Begin met een korte introductie van het boek. Vraag de kleuters waarom familiebezoeken zo speciaal zijn
- 2) Lees "Anna en haar lieve familie" voor en betrek de kleuters door vragen te stellen zoals "Wat denk je dat Anna het leukst vond aan het bezoek van haar familie?" en "Welke emoties denk je dat Anna voelde tijdens het feest?"

Boek 'Mijn kleine grote broer'

Korte omschrijving

"Mijn kleine grote broer" vertelt op een zachte en kinderlijke manier over het verlies van een grote broer. Het verhaal brengt via rijm de herinneringen en de blijvende aanwezigheid van de grote broer op een ontroerende manier naar voren.

Kinderrecht

Recht op zorg en liefde

Doelgroep

Vanaf 3 jaar

Auteur

Sanne Ovaere

Uitgeverij

Tekst & inzicht

Datum van uitgave

2017

Doelstellingen

- De kleuters leren omgaan met emoties rond het verlies van een dierbare, in dit geval een grote broer
- Het benadrukt het belang van liefdevolle herinneringen
- Verbinding maken met het recht op zorg en liefde, zelfs in de afwezigheid van de persoon.

Duur

Minimum 15 minuten.

Materiaal

Boek 'Mijn kleine grote broer'

Verkrijgbaar bij

De bibliotheek

Verloop

- 1) De begeleider begint met de vraag: "Wie heeft een grote broer of zus?"
Bespreek kort wat deze broers en zussen speciaal maakt.
- 2) Lees het verhaal voor en stel vragen zoals: "Hoe denk je dat de kleine broer zich voelt over het verlies van zijn grote broer? Probeer de emoties die in het verhaal voorkomen te bespreken met de kleuters
- 3) Vraag de kinderen hoe ze zich voelen als ze denken aan iemand die ze missen.
Laat ze delen welke mooie herinneringen ze hebben aan die persoon.
- 4) Laat de kinderen eventueel tekeningen maken van speciale herinneringen met hun broers of zussen.

Boek 'Heks en tovenaar'

Korte omschrijving

De begeleider vertelt het verhaal 'Heks en tovenaar'. Daarna volgt een bespreking over familie in het algemeen, en zorg en liefde specifiek.

'Heks vond Toveraar geweldig. Toveraar vond Heks ongelooflijk knap. Ze trouwden en kregen een tweeling: kleine Heks en kleine Toveraar. Na een tijd maakten Heks en Toveraar steeds vaker ruzie. Ze werden boos op elkaar. Op een keer ging het helemaal fout.'

Kinderrecht

Recht om bij je familie te zijn

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Auteur

Brigitte Minne, Lucy Elliott

Uitgeverij

De Eekhoorn, Wielsbeke.

Datum van uitgave

2002

Doelstellingen

- Indien er kleuters zijn die zich herkennen in het verhaal (kind van gescheiden ouders) dan kunnen zij hun ervaringen uiten, als zij dat willen.
- De kleuters beseffen dat ze liefde en zorg van familie nodig hebben (hoe de thuissituatie ook in elkaar zit).

Duur

Ongeveer 20 min.

Materiaal

- Boek 'Heks en tovenaar' (Brigitte Minne, Lucy Elliott).

Verloop

- 1) De begeleider neemt het boek erbij en vertelt het verhaal. Hij/zij laat ruimte voor spontane reacties van de kleuters en speelt daarop in.
- 2) De kleuters krijgen dus de kans om te reageren, om te vertellen over hun eigen ervaringen.
- 3) Die ervaringen worden besproken. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt, bijv. luisteren naar elkaar.
- 4) De begeleider vertelt dat sommige kinderen in twee huizen wonen, omdat hun ouders gescheiden zijn. De begeleider duidt dit begrip (met verwijzingen naar het boek).
- 5) De kleuters kunnen reageren. Indien een kind van gescheiden ouders wenst te vertellen, dan kan dat. De begeleider stelt enkele richtvragen, bijv.: Is het nodig dat je ouders nog voor je zorgen als ze gescheiden zijn?
- 6) De kleuters realiseren zich dat ze recht hebben op zorg en liefde van hun mama en papa, ook al wonen die niet meer samen.

Tips

- Kinderen van gescheiden ouders niet verplichten om te vertellen!
- Kinderen van gescheiden ouders, die het moeilijk hebben om er over te praten, kunnen een schilderij maken van iets leuks wat ze met mama doen en iets leuks wat ze met papa doen.

Boek 'De vriend van papa'

Korte omschrijving

De begeleider leest het verhaal "De vriend van papa" voor. De ouders van Julia en Sander zijn gescheiden. Na de verhuizing van papa krijgt mama al snel een nieuwe vriend. En na een tijdje heeft papa ook een vriend! Dat is wel even wennen. Als Sanders klasgenootjes 'homo' naar hem roepen, legt de juf uit wat homo betekent en wat het is.

Kinderrecht

Recht op zorg en liefde

Doelgroep

Vanaf 4 jaar

Auteur

Francesca Pardi

Uitgeverij

De Vier Windstreken

Datum van uitgave

2013

Doelstellingen

- De kleuters begrijpen dat gezinnen verschillende samenstellingen kunnen hebben en dat dit normaal is
- Aanmoedigen van acceptatie voor diversiteit in gezinsvormen en relaties
- De kleuters begrijpen het belang van respect voor diversiteit

Duur

Ongeveer 20 minuten

Materiaal

- Boek 'De vriend van papa'
- Tekenmateriaal: papier, stiften, kleurpotloden

Verkrijgbaar bij

De bibliotheek

Verloop

- 1) De begeleider neemt het boek erbij en leest het verhaal voor.
- 2) De begeleider benadrukt de verschillende relaties en gezinsvormen die voorkomen. Hij of zij laat ruimte voor spontane reacties van de kleuters en speelt daarop in.
- 3) Benadruk dat gezinnen er op verschillende manieren uitzien en dat dit normaal is.
- 4) Bespreek dat het normaal is om verschillende gevoelens te hebben bij veranderingen in het gezin.
- 5) Bespreek diversiteit in gezinnen, vraag: "Kent iemand nog andere gezinssituaties?"
- 6) Leg uit dat het belangrijk is om respect te hebben, benadruk het belang van respect en tolerantie voor verschillende gezinsvormen.

Optioneel:

Laat de kinderen tekeningen maken van hun eigen gezin en nodig hen uit om creatief te zijn door verschillende gezinsvormen af te beelden. Hierdoor leren ze dat diversiteit iets positiefs is.

Boek 'Mijn familie, van de jongste tot de oudste'

Korte omschrijving

De begeleider vertelt het boek 'Mijn familie, van de jongste, tot de oudste'. De kleuters luisteren aandachtig en komen tot de conclusie dat ze goed verzorgd worden (bijv. door ouders, grootouders, enz.) en dat ze graag gezien worden door ouders, broertjes en/of zusjes, familieleden, ...

Kinderrecht

Recht om bij je familie te zijn

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Auteur

Mijn leefwereld.

Uitgeverij

Altiora Averbode

Datum van uitgave

2001

Doelstellingen

- De kleuters luisteren naar het verhaal over familie, liefde en zorg.
- De kleuters kunnen hun ervaringen i.v.m. liefde en zorg (familie) kwijt in een nabespreking van het verhaal.

Duur

Ongeveer 20 minuten

Materiaal

- Boek 'Mijn familie, van de jongste tot de oudste' (Mijn leefwereld).

Verloop

- 1) De begeleider neemt het boek erbij en vertelt het verhaal. Hij/zij laat ruimte voor spontane reacties van de kleuters en speelt daarop in. Eventueel vertelt de begeleider slechts enkele stukjes uit het boek.
- 2) De kleuters krijgen dus de kans om te reageren, om te vertellen over hun eigen ervaringen.
- 3) Die ervaringen worden besproken. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt, bijv. luisteren naar elkaar.
- 4) De begeleider speelt in op de reacties van de kinderen. Hij/zij vat kort samen: alle kinderen moeten verzorgd worden en moeten graag gezien worden. De begeleider vertelt dat ouders en familie voor hen moeten zorgen. De kleuters verwoorden waarom zij het belangrijk vinden om bij hun familie te kunnen zijn.

Tips

Zorg ervoor dat alle kleuters de prenten goed zien!

Eventuele verwerking

De kleuters tekenen eerst een familie, en een huis, enz. Wonen ze in een stad, of in een bos, of in een dorp? Zijn ze gelukkig of verdrietig? De kleuters kunnen zoveel tekeningen maken als ze willen. Vervolgens legt de kleuter uit wat er op elke prent gebeurt. De kleuter vertelt zijn verhaal (aan de hand van de tekeningen) aan de klasgenootjes en misschien wel aan zijn ouders. De begeleider wijst nog eens op het feit dat alle kinderen bij hun familie kunnen/mogen zijn.

Boek 'Kleine raaf wil een naam'

Korte omschrijving

De begeleider vertelt het verhaal 'Kleine raaf wil een naam'. Kleine Raaf is jaloeus omdat al zijn vriendjes een naam hebben. Hij vraagt aan de uil om hem te helpen. Kleine Raaf heeft verschillende mooie namen in zijn hoofd, maar kan niet kiezen. De uil zal ze voor hem bewaren tot hij weet wat hij wil. Van het diepe nadenken wordt Kleine Raaf heel erg ziek. Hij moet in bed tot hij weer beter is. Maar wat zal er gebeuren als iemand anders zijn naam wil hebben? Kleine Raaf is er helemaal niet gerust in.

Kinderrecht

Recht op een naam

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Auteur

Nele Moost en Annet Rudolph

Uitgeverij

De Eekhoorn, Wielsbeke.

Datum van uitgave

1999

Doelstellingen

- De kleuters kunnen hun ervaringen i.v.m. recht op naam kwijt in het gesprek dat na het verhaal volgt (kringgesprek).
- De kinderen beseffen dat ze een naam nodig hebben.

Duur

Ongeveer 20 minuten.

Materiaal

- Boek 'Kleine raaf wil een naam' (Nele Moost en Annet Rudolph).

Verloop

- 1) De begeleider neemt het boek erbij en vertelt het verhaal. Hij/zij laat ruimte voor spontane reacties van de kleuters en speelt daarop in.
- 2) De kleuters krijgen dus de kans om te reageren, om te vertellen over hun eigen ervaringen.
- 3) Die ervaringen worden besproken. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt, bijv. luisteren naar elkaar.
- 4) De begeleider legt er de nadruk op dat elk kind een naam heeft, en dat die naam en voornaam goed gebruikt moet worden. De begeleider benadrukt het belang van het bezit van een naam. De kleuters denken na hoe het zou zijn mochten ze geen naam hebben, mochten ze een naam hebben maar niet bij die naam genoemd worden, enz. De begeleider zegt dat elk kind recht heeft op een naam.

Tips

- Zorg ervoor dat alle kleuters de prenten goed zien!
- Het is een verhaal met veel tekst, dus, eventueel de tekst inkorten als de kleuters niet zo lang aandachtig kunnen zijn.

Eventuele verwerking

- De kleuters zoeken een leuke naam voor de raaf, i.p.v. 'Sokje'. Dit gebeurt in de kring, dus, klassikaal.
- De begeleider legt naamkaartjes van de kleuters uit de klas, in de kring. De kleuters proberen hun naam uit al de namen te herkennen. Dit kan pas in een derde kleuterklas.

Boek 'Anna wordt grote zus'

Korte omschrijving

De begeleider vertelt het verhaal van Anna. Binnenkort krijgt Anna een zusje of broertje en wordt ze grote zus! Mama is vaak moe en moet veel rusten. Daarom gaat Anna wat vaker naar oma en opa. En dan belt papa dat de baby er is!

Kinderrecht

Recht op zorg en liefde

Doelgroep

Vanaf 3 jaar

Auteur

Kathleen Amant

Uitgeverij

Clavis

Datum van uitgave

2022

Doelstellingen

- De kleuters begrijpen dat gezinnen kunnen veranderen en uitbreiden
- Het verhaal moedigt kinderen aan om te praten over hun emoties en gevoelens in verband met een nieuwe baby in het gezin
- Het benadrukt het recht op zorg en liefde, inclusief de liefde die een nieuwe baby in het gezin brengt

Te verkrijgen bij:

De bibliotheek

Duur

Minimum 20 minuten.

Materiaal

- Boek 'Anna wordt grote zus
- Tekengerief: papier, stiften, kleurpotloden

Verkrijgbaar bij:

De bibliotheek

Verloop

- 1) Begin met de vraag: "Wie in de klas heeft een kleine broer of zus?" Vraag de kleuters hoe het voelde wanneer er een nieuwe baby in het gezin kwam
- 2) Lees het verhaal van Anna voor. Vraag aan de kleuters hoe Anna zich voelde wanneer ze hoort dat ze grote zus wordt?"
- 3) Bespreek met de kleuters hoe het is om grote broer of zus te worden en hoe dit het gezin kan veranderen.

- 4) Bespreek de emoties die Anna mogelijk voelt, zoals opwinding, nieuwsgierigheid of misschien zelfs een beetje bezorgdheid. Vraag de kleuters of ze vergelijkbare gevoelens hadden.
- 5) Laat de kleuters tekeningen maken van hoe zij denken dat het is om grote broer of zus te worden. Moedig hen aan om hun gevoelens in de tekening uit te drukken.

Boek 'Ik woon in twee huizen'

Korte omschrijving

De begeleider vertelt het verhaal 'Ik woon in twee huizen'. Daarna volgt een bespreking over bij je familie zijn, echtscheiding, zorg en liefde.

Kinderrecht

Recht om bij je familie te zijn

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Auteur

Claire Masurel en Kady MacDonald Denton

Uitgeverij

Van Goor

Datum van uitgave

2001

Doelstellingen

- De kleuters kunnen hun ervaringen i.v.m. 'bij je familie zijn' kwijt in een nabespreking van het verhaal.
- De kleuters luisteren naar de (verschillende) ervaringen van elkaar.
- De kleuters maken kennis met het verhaal van een jongen die soms bij zijn mama woont en soms bij zijn papa.

Duur

Minimum 20 minuten

Materiaal

Boek 'Ik woon in twee huizen' (Claire Masurel en Kady MacDonald Denton)

Verloop

- 1) De begeleider neemt het boek erbij en vertelt het verhaal. Hij/zij laat ruimte voor spontane reacties van de kleuters en speelt daarop in.
- 2) De kleuters krijgen dus de kans om te reageren, om te vertellen over hun eigen ervaringen.
- 3) Die ervaringen worden besproken. Hierbij worden duidelijke afspraken gemaakt, zoals bijvoorbeeld luisteren naar elkaar.
- 4) De begeleider zegt dat de ouders van sommige kinderen apart (gescheiden) wonen, dat sommige kinderen een week bij hun mama wonen en een week bij hun papa. Elk kind heeft het recht om bij zijn/haar familie te zijn. De begeleider staat op deze manier stil bij het recht op liefde en zorg, het recht om bij je familie te zijn.

Tips

- Zorg ervoor dat alle kleuters de prenten goed zien!
- De kleuters maken een tekening van hun gezin, van hun mama en papa en eventueel met broers of zussen erbij

Boek 'Vaderdag met twee mama's'

Korte omschrijving

De begeleider vertelt het verhaal 'Vaderdag met twee mama's'. "Coco is een meisje van vier jaar oud. Samen met haar mama's woont ze in een leuk dorpje. Op een dag komt Coco verdrietig thuis van school, want het is bijna vaderdag. Het verhaal wil kinderen bijbrengen dat er naast het 'traditionele' gezin ook andere gezinssituaties bestaan

Kinderrecht

Recht zorg en liefde

Doelgroep

Vanaf 4 jaar

Auteur

Karin Wijnhoven

Uitgeverij

Gigaboek

Datum van uitgave

2010

Doelstellingen

- De kleuters begrijpen dat dat gezinnen verschillende samenstellingen kunnen hebben
- Het verhaal moedigt begrip en acceptatie aan voor gezinssituaties die afwijken van het traditionele beeld.
- Het benadrukt het recht op zorg en liefde, ongeacht de samenstelling van het gezin.

Duur

Ongeveer 20 min.

Materiaal

- Boek 'Vaderdag met twee mama's
- Optioneel: tekengerief: papier, stiften, kleurpotloden

Verkrijgbaar bij:

De bibliotheek

Verloop

- 1) Begin met een vraag aan de kleuters: 'Wie weet wat Vaderdag is en waarom Coco hierdoor een beetje verdrietig is?' Bespreek dat Vaderdag vaak geassocieerd wordt met vaders, maar dat er verschillende soorten gezinnen zijn
- 2) Lees het verhaal "Vaderdag met twee mama's" voor
- 3) Vraag de kleuters welk gevoel Coco heeft en of de kleuters vergelijkbare ervaringen hebben gehad waarin ze zich anders voelden dan anderen
- 4) Bespreek met de kleuters de diversiteit in gezinssituaties, vragen zoals "Kent iemand nog andere soorten gezinnen?" kunnen hierbij helpen. Moedig de kleuters aan om hun verhaal te delen als ze zelf deel uitmaken van een gezinssituatie die verschilt van het 'traditionele' gezin.
- 5) **Optioneel:** Laat de kinderen tekeningen maken van hun eigen gezinssituatie of van een denkbeeldige situatie. Moedig hen aan om diversiteit in gezinnen te laten zien.

Boek 'Ik wil geen kus'

Korte omschrijving

De begeleider vertelt het verhaal 'Ik wil geen kus'. Daarna volgt een bespreking over familie in het algemeen en het hebben/vormen van een eigen mening.

Lena heeft er schoon genoeg van. Haar ouders krijgen vaak bezoek en dat is best leuk. Maar alle ooms en tantes willen Lena altijd een kusje geven, en daar kan ze echt niet tegen. Wat kan Lena hiertegen beginnen? Als papa zijn verjaardag viert, krijgt Lena een schitterend idee. Ze verandert in een olifant en verzamelt al haar moed. Ze maakt de volwassenen duidelijk wat ze niet leuk vindt. En daar staat ze zelf van te kijken...

Kinderrecht

Recht op een eigen mening

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Auteur

Petra Mönter, Sabine Wiemers

Uitgeverij

De Eenhoorn

Datum van uitgave

1999

Doelstellingen

- Indien er kleuters zijn die zich herkennen in het verhaal dan kunnen zij hun ervaringen uiten, als zij dat willen.
- De kleuters begrijpen dat ze recht hebben op een eigen mening.

Duur

Ongeveer 30 min.

Materiaal

- Boek 'Ik wil geen kus' (Petra Mönter, Sabine Wiemers)

Verloop

- 1) De leidster neemt het boek erbij en vertelt het verhaal. Ze laat ruimte voor spontane reacties van de kleuters en speelt daarop in.
- 2) De kleuters krijgen dus de kans om te reageren, om te vertellen over hun eigen ervaringen i.v.m. hun familie.
- 3) De leid(st)er legt er de nadruk op dat alle kinderen recht hebben op een eigen mening, ook in hun familie. Hij/zij vertelt de kleuters wat het recht op een eigen mening eigenlijk is, aan de hand van het verhaal 'Ik wil geen kus'.

Tips

- Zorg ervoor dat alle kleuters de prenten goed zien!

Boek 'Voor mijn liefste mama's! Als Moederdag een moeilijke dag is

Korte omschrijving

De begeleider vertelt het verhaal van Kiki Krab, die al lang in het gezin van de zeepaardjes woont. Ze vindt het lief dat ze voor haar zorgen, maar vandaag is het Moederdag, en dat is voor Kiki Krab een moeilijke dag. Op deze dag moet ze veel denken aan haar buikmama. Sommige kinderen zien hun biologische ouders door omstandigheden niet of zeer weinig. Dagen zoals Moederdag zijn dan vaak moeilijk.

Kinderrecht

Recht op zorg en liefde

Doelgroep

Vanaf 4 jaar

Auteur

Sandra van Trappen en Camille Mataigne

Datum van uitgave

2023

Doelstellingen

- Bespreekbaar maken van het gemis van de biologische ouder
- De kleuters begrijpen dat gezinnen verschillende samenstellingen kunnen hebben, en dat dit normaal is
- Het verhaal moedigt begrip en medeleven aan voor kinderen die hun biologische ouders door omstandigheden niet (vaak) zien
- De kleuters begrijpen het recht op zorg en liefde

Duur

Minimum 20 minuten.

Materiaal

Boek "Voor mijn liefste mama's! Als Moederdag een moeilijke dag is"

Verloop

- 1) Begin met enkele vragen aan de kleuters: Vragen zoals "Wie heeft er wel eens gehoord van Moederdag?" en "Waarom vieren we dat?" kunnen hierbij helpen
- 2) Benadruk dat dit voor iedereen anders kan zijn
- 3) De begeleider leest het verhaal voor en vraagt de kleuters hoe Kiki Krab zich voelt op Moederdag?
- 4) Bespreek met de kleuters dat sommige kinderen misschien hun biologische ouders niet (vaak) zien
- 5) Bespreek de emoties die Kiki mogelijk voelt, zoals verdriet, gemis of zelfs een beetje jaloezie.
- 6) Moedig de kinderen aan om te delen hoe zij zich zouden voelen in een vergelijkbare situatie.

Boek 'Ik wil bloemetjesschoenen'

Korte omschrijving

De begeleider vertelt het verhaal 'Ik wil bloemetjesschoenen'. Daarna volgt een bespreking over familie in het algemeen en het hebben/vormen van een eigen mening.

Mama wil witte schoenen voor het feest van oma. Maar Jessa wil rode schoenen met kleurrijke bloemetjes. Mama zet door, het worden witte schoenen. Tegen de zin van Jessa in. Tot ze er iets op vindt! Maar zal mama het wel goed vinden? Of wordt ze boos? Het wordt een spannend feest voor Jessa. Met heel mooie schoenen.

Kinderrecht

Recht op een eigen mening

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Auteur

Bettie Elias, Anne Westerduin

Uitgeverij

Clavis

Datum van uitgave

2003

Doelstellingen

- Indien er kleuters zijn die zich herkennen in het verhaal dan kunnen zij hun ervaringen uiten, als zij dat willen.
- De kleuters beseffen dat ze een eigen mening mogen hebben (hoe de thuissituatie ook in elkaar zit).

Duur

Ongeveer 30 min.

Materiaal

- Boek 'Ik wil bloemetjesschoenen' (Bettie Elias en Anne Westerduin)

Verloop

- 1) De leidster neemt het boek erbij en vertelt het verhaal. Ze laat ruimte voor spontane reacties van de kleuters en speelt daarop in.
- 2) De kleuters krijgen dus de kans om te reageren, om te vertellen over hun eigen ervaringen.
- 3) De leid(st)er legt er de nadruk op dat alle kinderen recht hebben op een eigen mening. Hij/zij vertelt de kleuters wat het recht op een eigen mening eigenlijk is, aan de hand van het verhaal van Jessa.

Tips

- Zorg ervoor dat alle kleuters de prenten goed zien!

Boek 'Anna en haar lieve mama'

Korte omschrijving

De begeleider vertelt het verhaal 'Anna en haar lieve mama'. Als mama en Anna een dagje samen zijn, doen ze leuke dingen. Ze fietsen gezellig naar de winkel, bakken een heerlijke taart en doen de was. Maar hé, Konijn is in de wasmachine gekropen! Anna is een beetje sip omdat Konijn er nu gek uitziet. Gelukkig vrolijkt mama Anna weer op, zoals alleen zij dat kan!

Kinderrecht

Recht op zorg en liefde

Doelgroep

Vanaf 3 jaar

Auteur

Kathleen Amant

Uitgeverij

Clavis

Datum van uitgave

2013

Doelstellingen

- De kleuters leren over het belang van liefdevolle zorg binnen het gezin
- Het verhaal moedigt kinderen aan om activiteiten te delen en quality time door te brengen met hun ouders
- Het benadrukt het recht op zorg en liefde, wat essentieel is voor de ontwikkeling van een kind

Duur

Minimum 15 minuten.

Materiaal

Boek 'Anna en haar lieve mama'

Verkrijgbaar bij:

De bibliotheek

Verloop

- 1) Begin met een korte introductie van het boek. Vraag de kleuters of ze weten waarom het belangrijk is om leuke dingen met hun ouders te doen.
- 2) Lees "Anna en haar lieve mama" voor en betrek de kleuters door vragen te stellen zoals "Wat denk je dat Anna het leukst vond om met haar mama te doen?" en "Hoe denk je dat Anna zich voelde toen Konijn in de wasmachine terecht kwam?"
- 3) Bespreek met de kleuters waarom zorg en liefde in een gezin belangrijk zijn. Vraag hen hoe ze hun familieleden kunnen laten zien dat ze van hen houden

TIP:

In deze video wordt het verhaal van Anna voorgelezen:

<https://www.youtube.com/watch?v=jGLgt6hAeuU>

bibkortrijk. (2020, 30 april). De Bib vertelt: Anna en haar lieve mama ~ Kathleen Amant [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=jGLgt6hAeuU>

Boek 'Anna en haar lieve papa'

Korte omschrijving

De begeleider vertelt het verhaal 'Anna en haar lieve papa'. Het wordt een superleuke papa-dag! Anna en papa voetballen in de tuin, spelen een spelletje, en doen samen allerlei klusjes zoals strijken, het gras maaien en boodschappen doen. Een herkenbaar verhaal over een dagje alleen zijn met papa.

Kinderrecht

Recht op zorg en liefde

Doelgroep

Vanaf 3 jaar

Auteur

Kathleen Amant

Uitgeverij

Clavis

Datum van uitgave

2013

Verkrijgbaar bij

De bibliotheek

Doelstellingen

- De kleuters leren over het belang van liefdevolle zorg binnen het gezin
- Het verhaal moedigt kinderen aan om activiteiten te delen en quality time door te brengen met hun ouders.
- Het benadrukt het recht op zorg en liefde, wat essentieel is voor de ontwikkeling van een kind
- Het bevordert het begrip dat zowel mama als papa een rol spelen in de zorg voor het kind.

Duur

Minimum 15 minuten.

Materiaal

Boek 'Anna en haar lieve papa'

Verkrijgbaar bij:

De bibliotheek

Verloop

- 1) Begin met een korte introductie van het boek. Vraag de kleuters of ze weten waarom het leuk is om een dagje alleen met papa door te brengen
- 2) Lees het verhaal van "Anna en haar lieve papa" voor en betrek de kleuters door vragen te stellen zoals "Wat denk je dat Anna het leukst vond om met haar papa te doen?" en "Hoe denk je dat Anna en papa zich voelden na een drukke dag samen?"
- 3) Bespreek met de kleuters waarom het belangrijk is om tijd door te brengen met beide ouders. Vraag hen hoe ze denken dat ze hun waardering kunnen tonen voor wat hun ouders voor hen doen.

TIP:

In deze video wordt het verhaal van Anna voorgelezen:

<https://www.youtube.com/watch?v=qCnWIZRL5Qc>

bibkortrijk. (2020b, mei 24). De Bib vertelt: Anna en haar lieve papa ~ Kathleen Amant [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=qCnWIZRL5Qc>

Methodiek 'Kinderverzorging'

Korte omschrijving

De kinderen verzorgen hun poppen en knuffels met het babyverzorgingsmateriaal. Ze zien de poppen en knuffels als hun baby/kind. Zo leren ze wat het recht om bij je familie te zijn, inhoudt.

Kinderrecht

Recht op zorg en liefde

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Doelstellingen

- De kinderen verzorgen hun poppen en knuffels zo realistisch mogelijk met het verzorgingsmateriaal.
- De kleuters realiseren zich dat grote mensen voor alle kinderen moeten zorgen.

Duur

Ongeveer 15 minuten

Materiaal

- Babyverzorgingsmateriaal (in pakket)
- Poppen en/of knuffels

Verloop

1. De begeleider toont voor (op een pop) hoe baby's kunnen/moeten verzorgd worden.
2. De kinderen gaan zelf aan de slag met het verzorgingsmateriaal (op hun poppen en knuffels).
3. Daarna wordt besproken hoe de kleuters zelf verzorgd werden en of ze nog steeds verzorging nodig hebben? Wie verzorgd hen?...
4. Hierbij wordt benadrukt dat alle kinderen zorg en liefde moeten krijgen door grote mensen. Grote mensen moeten ons ook leren hoe we zorg kunnen dragen voor elkaar, voor onze vriendjes, enz.

Methodiek 'Kringgesprek: Familiefoto's'

Korte omschrijving

De kleuters verkennen het begrip 'familie' aan de hand van meegebrachte familiefoto's. Nadien leggen ze link met 'het recht om bij je familie te zijn'.

Kinderrecht

Recht om bij je familie te zijn

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Doelstellingen

- De kleuters leren reflecteren over hoe hun oma, opa en de rest van hun familie eruitzien. De kleuters krijgen de kans te vertellen over hun familie.
- De kleuters zien dat er verschillende woonsituaties mogelijk zijn.
- De kleuters kunnen een familiekijkdoos maken met opzetfiguurtjes.

Duur

Kringgesprek: afhankelijk van het aantal foto's per kleuter.

Methodiek: ongeveer 1 uur.

Materiaal

- Familiefoto's van de kleuters
- Schoendozen
- Dun karton
- Tekenmateriaal
- Gekleurd doorschijnend papier of folie
- Scharen of prikpenen
- Kosteloos materiaal

Verloop

- 1) De begeleider geeft de kinderen de opdracht om familiefoto's mee te brengen van bijvoorbeeld de ouders, broer(s) en zus(sen), grootouders, tante(s), nonkel(s), ...
- 2) In het kringgesprek mogen de kinderen om de beurt vertellen wie er op de foto's staat. De begeleider licht de familieverhoudingen toe bijvoorbeeld tussen mama-papa, oma-opa, ... De begeleider licht ook de woonsituatie van de kinderen toe.
- 3) De begeleider kan het gesprek eventueel nog uitbreiden door het gesprek in een bepaalde richting te sturen. Relevante vragen hierbij kunnen zijn: Wat is er bijzonder aan je familieleden? Wie kan bepaalde gewoontes of typische eigenschappen van een familielid te noemen? Hoe doet je oom tegen jou? Wat zegt oma altijd tegen jou?
- 4) Na het kringgesprek kunnen de kleuters op een creatieve manier een familiekijkdoos maken.
- 5) De opzetfiguurtjes (van de kleuter en van zijn familieleden) worden op stevig karton getekend. Deze figuren worden uitgeknipt of uitgeprikt en worden vervolgens in een schoendoos gekleefd. In deze schoendoos wordt vooraan een gaatje gemaakt. Op de bovenkant van de doos wordt doorschijnend gekleurd papier geplakt.
- 6) Na het creatieve gedeelte volgt een korte nabespreking waarbij de kleuters kun familiekijkdoos voorstellen aan de klasgenootjes en er eveneens de nadruk gelegd wordt op het recht om bij je familie te zijn.

Tips

In plaats van te werken met foto's kan de begeleider vragen aan de kinderen om zelf een aantal familiekiekjes te laten maken.

Methodiek 'Stamboom maken'

Korte omschrijving

De kleuters maken met allerlei materiaal een stamboom van hun familie.

Kinderrecht

Recht om bij je familie te zijn

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Auteur

Godeleine de Rosamel ('Dit ben ik, dit zijn wij, Ik laat zien wie mijn familie en mijn vrienden zijn.')

Uitgeverij

Uitgeverij Casterman

Datum van uitgave

2001

Doelstellingen

- De kleuters leren hun familieleden ordenen door middel van een stamboom.
- De kleuters denken na over hoe hun familie in elkaar zit.
- De kleuters beseffen dat ze recht hebben om bij hun familie te zijn.
- De kleuters kunnen in een kringgesprek kwijt hoe ze over hun familie denken.

Duur

Ongeveer 1 uur

Materiaal

- Een dik stuk karton of een plankje
- Verf
- Takjes
- Platte steentjes van verschillende grootte
- Een viltstift
- Een penseel
- Kosteloos materiaal

Verloop

- 1) De kleuters zitten in de kring. Ze denken samen met de begeleider na over de stamboom die ze willen maken. Welke familieleden kennen ze?
- 2) De kleuters gaan aan de tafels zitten. Ze beschilderen een plankje of een dik stuk karton in de vorm van een boom.
- 3) Er liggen platte steentjes en takjes van verschillende grootte op de tafel. De kleuters schilderen gezichten op de steentjes: hoe ouder, hoe groter. De begeleider kan een viltstift gebruiken voor de details.
- 4) De begeleider helpt de kinderen bij het maken van hun stamboom. De steentjes op de plank moeten verbonden worden door middel van de takjes. Als de boom klaar is, worden de steentjes één voor één vastgelijmd.
- 5) De begeleider schrijft de namen van de familieleden op de stamboom. Indien de kleuters dit zelf al kunnen, doen zij dat.
- 6) Na het maken van de stamboom zit de begeleider samen met de kleuters in de kring. Hij/zij praat met hen over familie. Hebben jullie een grote familie? Wie zorgt het meest voor jullie? ... De begeleider legt er de nadruk op dat elk kind het recht heeft om bij zijn familie te zijn.

Methodiek 'Tekening naar eigen interpretatie'

Korte omschrijving

De kinderen illustreren op een creatieve manier het recht om bij hun familie te zijn.

Kinderrecht

Recht om bij je familie te zijn

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Doelstellingen

- De kleuters interpreteren het recht om bij je familie te zijn a.d.h.v. de kinderrechtenprent.
- De kleuters maken een creatieve illustratie a.d.h.v. een eigen interpretatie.

Duur

Ongeveer 30 minuten.

Materiaal

- De prent 'Recht om bij je familie te zijn'
- (Gekleurd) papier
- Stiften, vetkrijtjes, potloden, schaar, lijm, tijdschriften, verf, verfborstels, ...

Verloop

1. De kleuters zitten in de kring. Er wordt vertrokken vanuit de kinderrechtenprent 'Recht om bij je familie te zijn'. De kleuters verwoorden wat ze zien op de prent. De leid(st)er ondersteunt. Er wordt gewezen op het feit dat elk kind bij zijn/haar familie mag zijn.
2. De kinderen gaan aan de tafel zitten. Ze krijgen allen een blad en er ligt heel wat knutselmateriaal op tafel.
3. De kleuters mogen de inhoud van de prent 'Recht om bij je familie te zijn' op een creatieve manier verwerken. Hun interpretatie van de prent mogen ze creatief uiten met de verschillende knutselmaterialen die op de tafel liggen.
4. Er volgt een nabespreking in de kring waar de verschillende werkjes worden bekeken. De kinderen mogen iets vertellen bij hun knutselwerk als ze dat willen. De leid(st)er ondersteunt waar nodig. Er wordt benadrukt dat elk kind het recht heeft om bij zijn/haar familie te zijn.

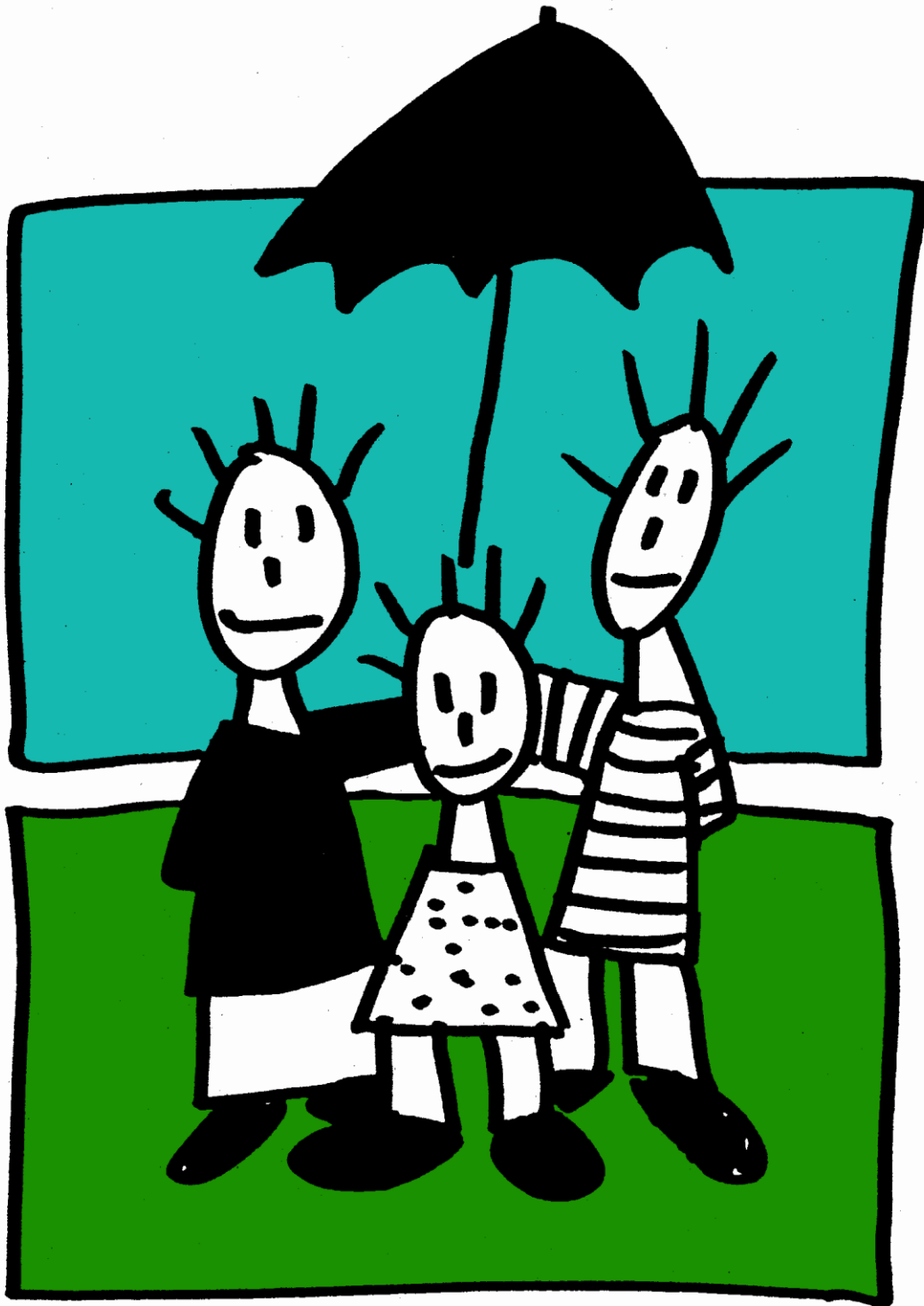
Tips/variantie

- Zoals de kinderrechtenprent 'Recht om bij je familie te zijn', kunnen de kinderen een tekening/schilderij/... van zichzelf in de zetel tussen hun mama en papa maken.
- Men kan de knutselwerkjes in de klas ophangen.
- Men kan enkele knutselwerkjes aan de kinderrechtenmuur bevestigen.
- Er kan een tentoonstelling georganiseerd worden op school waar alle knutselwerkjes en interpretaties van kinderrechten worden tentoongesteld. De ouders kunnen uitgenodigd worden naar de tentoonstelling.
- Men kan de techniek 'monotypes' toepassen bij het verwerken van de kinderrechtenprent.

Een monotype is een druktechniek: op een glasplaat wordt met de inktrol gelijkmatig drukinkt over de glasplaat gerold. De kinderen tekenen daarin met hun vingers of een wattenstaafje. Er wordt een vel tekenpapier over de glasplaat (en de drukinkt) gelegd. Met de binnenkant van de hand wordt zachtjes over het tekenpapier gewreven. Het papier wordt voorzichtig weggehaald en de afdruk is klaar!

Een andere manier is: de drukinkt gelijkmatig uitrollen over de glasplaat, direct een vel tekenpapier op de drukinkt leggen en met een potlood een tekening maken op de achterkant van het tekenpapier. Ten slotte het tekenpapier van de glasplaat halen en de afdruk is klaar.

(LET OP: niet met de vingers op het papier drukken, tenzij precies dat effect bekomen wil worden.)

Kinderrechtswinkel vzw

Methodiek 'Papa slaapt'

Korte omschrijving

De kleuters vluchten zo snel mogelijk naar de eigen slaapkamer als papa wakker schiet. De papa tikt zoveel mogelijk weglappende kinderen aan.

Kinderrecht

Recht om bij je familie te zijn

Doelgroep

Vanaf 4 jaar

Boek

Speelkriebels voor kleuters. Een ontwikkelingsgerichte kijk op bewegingsspelen.

Auteur

Veerle Florquin en Els Bertrands

Uitgeverij

Acco

Datum van uitgave

1999

Te verkrijgen bij

De boekhandel

Doelstellingen

- De kleuters zijn alert voor de verschillende opdrachten.
- De kleuters zien in dat elk kind het recht heeft om bij zijn/haar familie te zijn.

Duur

Ongeveer 30 min.

Materiaal

- Krijt
- Een pyjama hemd voor de tikker

Verloop

- 1) De begeleider trekt een krijtlijn waarachter de kinderen plaatsnemen. Dit gebied is de slaapkamer. Aan de overkant wordt het bed van papa getekend. De begeleider duidt iemand aan die papa mag zijn, of hij/zij speelt zelf papa. Papa ligt in bed, hij slaapt.
- 2) Een aangeduid kind gaat tot bij het bed van papa en roept: 'Wakker worden!' Papa schiet wakker en probeert het ondeugende kind aan te tikken. Het kind rent zo snel mogelijk naar de eigen slaapkamer. Als het kind door papa wordt aangetikt, gaat het opzij zitten.
- 3) Na enkele keren wordt een nieuwe papa aangeduid en mogen de aangetikte kinderen weer meespelen.
- 4) Het spel wordt actiever wanneer alle kinderen naar papa gaan. Een aangeduid kind mag roepen 'Wakker worden!' De kinderen lopen zo snel mogelijk naar de eigen slaapkamer. Papa probeert zoveel mogelijk kinderen te tikken. Wie getikt wordt, gaat even opzij zitten tot een nieuwe papa aan de beurt is.
- 5) De kinderen mogen allen bij papa in bed gaan zitten. De begeleider vraagt de kinderen als ze hun vader/moeder soms ook een beetje durven plagen (of omgekeerd). De kinderen reageren. Er wordt gevraagd hoe de kinderen zich daarbij voelen. Er wordt benadrukt dat elk kind bij zijn/haar familie mag/kan zijn.

Tips/varia

- De begeleider legt de nadruk op het speelse, prettige karakter van de relatie ouder-kind.
- Dit spel wordt bij voorkeur met een groep van een zestal kleuters gespeeld.
- Papa én mama kunnen in bed liggen. Beiden schieten ze wakker en proberen ze zoveel mogelijk kinderen te tikken.

Methodiek 'Moeder, hoe laat is het?'

Korte omschrijving

Als moeder roept: 'Het is bedtijd!', vluchten de kinderen snel weg tot achter de lijn en zorgen ze ervoor dat ze niet worden aangetikt. De moeder roept onverwacht 'Het is bedtijd!' en tikt zoveel mogelijk weglappende kinderen aan. De kinderen begrijpen dat ze het recht hebben om bij hun familie te zijn.

Kinderrecht

Recht om bij je familie te zijn

Doelgroep

Vanaf 4 jaar

Boek

Speelkriebels voor kleuters. Een ontwikkelingsgerichte kijk op bewegingsspele.

Auteur

Veerle Florquin en Els Bertrands

Uitgeverij

Acco

Datum van uitgave

1999

Te verkrijgen bij

De boekhandel

Doelstellingen

- De kleuters leven zich in in de personages.
- De kleuters zien in dat elk kind het recht heeft om bij zijn/haar familie te zijn.

Duur

Ongeveer 30 min.

Materiaal

- Krijt
- Een schort of hoed voor de moeder

Verloop

- 1) De kleuters nemen plaats tegen de muur in de breedte van het lokaal. De begeleider trekt op ongeveer twee meter van de muur een krijtlijn. De begeleider speelt zelf de moeder.
- 2) De begeleider loopt vrij door het lokaal. Alle kinderen volgen. De kinderen vragen: 'Moeder, hoe laat is het?' De begeleider (moeder) blijft staan (de kinderen ook) en hij/zij kijkt op zijn/haar horloge. De moeder zegt bijvoorbeeld: 'Het is twee uur!' De moeder loopt verder, de kinderen volgen. Het vraag- en antwoordspel wordt enkele malen herhaald, tot de moeder zegt: 'Het is bedtijd!' Dan lopen alle kinderen zo snel mogelijk tot achter de lijn (huis). De moeder probeert zoveel mogelijk kinderen aan te tikken voor het huis.
- 3) Als alle kinderen in het huis zitten (na enkele keren herhalen van het spel), vraagt de begeleider de kinderen wanneer zij in bed moeten/mogen. Wat vinden de kinderen daar zelf van? Zouden ze graag wat meer inspraak krijgen omtrent de bedtijd? Hoe voelen de kinderen zich daarbij? De kinderen reageren. De begeleider vraagt de kinderen van wie de mama/papa een verhaaltje leest voor het slapengaan, wie een knuffel krijgt voor het slapengaan, enz. Er wordt ook gepolst naar de gevoelens van de kinderen daarbij. Er wordt benadrukt dat elk kind bij zijn/haar familie mag/kan zijn.

Tips/varia

- De begeleider legt de nadruk op het speelse, prettige karakter van de relatie ouder-kind.
- De begeleider kan zelf moeder spelen. De moeder brengt bewust afwisseling in de plaats waar ze stopt. Door moeders houding worden de kinderen gestimuleerd tot uitwijken.
- Er kan een kleuter de rol van moeder op zich nemen.

Methodiek 'Allemaal gezinnen'

Korte omschrijving

Deze methodiek wil het begrip voor diverse gezinsvormen bevorderen, gebaseerd op het boek "Allemaal Gezinnen". Door middel van creatieve activiteiten en gesprekken worden kleuters aangemoedigd om te ontdekken en te waarderen hoe gezinnen er allemaal anders uitzien.

Kinderrecht

Recht op zorg en liefde

Doelgroep

Vanaf 4 jaar

Doelstellingen

- De kleuters maken kennis met verschillende gezinsvormen
- Het begrip familiediversiteit wordt vergroot
- Het stimuleert kleuters om op een positieve en inclusieve manier naar gezinsdiversiteit te kijken.

Duur

Ongeveer 50 min.

Materiaal

- Het boek "Allemaal Gezinnen" van Felicity Brooks
- Groot vel papier
- Kleurpotloden, stiften en knutselmateriaal.
- Foto's van gezinnen (optioneel)

Verloop

- 1) De begeleider leest het boek "Allemaal Gezinnen" voor aan de kleuters. Vraag de kleuters om te vertellen over hun eigen gezin.
- 2) Faciliteer een gesprek over verschillende gezinsvormen, zoals eenoudergezinnen, adoptie, pleeggezinnen ...
- 3) Toon eenvoudige afbeeldingen van diverse gezinnen en bespreek deze samen met de kleuters
- 4) Geef de kleuters grote vellen papier, laat hen knippen en plakken om een collage te maken die hun eigen gezin vertegenwoordigt
- 5) Moedig hen aan om te praten over de verschillen en overeenkomsten tussen hun gezinnen

- 6) **Optioneel:** Laat de kleuters foto's van hun eigen gezin meebrengen.
Laat de kinderen kort vertellen over hun gezin en waarom ze ervan houden
- 7) Vraag de kleuters wat ze hebben geleerd over gezinnen en of ze iets nieuws hebben ontdekt. Herinner hen eraan dat gezinnen er in allerlei vormen en maten zijn, maar dat ze allemaal speciaal zijn.

Methodiek 'Fotouhouder maken'

Korte omschrijving

De kleuters maken een fotouhouder. Ze brengen een foto van hun gezin/een gezinslid mee om op de fotouhouder te bevestigen. Er wordt benadrukt dat elk kind recht heeft om bij zijn/haar familie te zijn.

Kinderrecht

Recht om bij je familie te zijn

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Doelstellingen

- De kleuters kunnen verwoorden wat hun mama/papa/stiefmoeder/broer/zus/halfbroer/... voor hen betekent.
- De kleuters maken een fotouhouder om een gezinsfoto op te bevestigen.

Duur

Ongeveer 30 min.

Materiaal

- Een grote steen
- Ijzerdraad
- Kralen
- Een foto van het gezin/een gezinslid

Verloop

- 1) De begeleider geeft de kinderen de opdracht om een gezinsfoto/foto van een gezinslid mee te brengen.
- 2) In het kringgesprek mogen de kinderen om de beurt vertellen wie er op de foto staat. De begeleider licht de familieverhoudingen toe bijvoorbeeld tussen mama-papa, stiefmoeder, halfbroer, ...
- 3) De begeleider kan het gesprek eventueel nog uitbreiden door het gesprek in een bepaalde richting te sturen. Relevante vragen hierbij kunnen zijn: Wat is er bijzonder aan je gezinsleden? Wie kan bepaalde gewoontes of typische eigenschappen van een gezinslid te noemen? Hoe doet je zus tegen jou? Welk spel speel jij dikwijls met je broer/zus? Wat zegt mama altijd tegen jou? Hoe voel je je daarbij?

- 4) Na het kringgesprek kunnen de kleuters op een creatieve manier een fotohouder maken.
- 5) De kleuters gaan aan de tafels zitten. Ze krijgen alleen een grote steen en een stuk ijzerdraad. De begeleider toont de kinderen hoe ze de ijzerdraad om de steen mogen winden. Er blijft nog een stuk ijzerdraad rechtop staan. De kleuters mogen hier kralen opsteken. Als de draad vol zit met kralen, dan wordt op het einde van de draad (vanboven) een spiraal (van de ijzerdraad) gemaakt. De kinderen kunnen hun foto tussen de spiraal steken.
- 6) De kleuters nemen hun fotohouder (mét foto) mee naar de kring, en kunnen die voorstellen aan hun klasgenoten. De begeleiders legt uit dat elk kind bij zijn/haar familie mag/kan zijn. De kleuters begrijpen dat.

Tips/varia

Men kan een gezinshoekje in de klas aanmaken, waar alle fotohouders (mét foto) worden tentoongesteld

Methodiek 'Een gezinsmobile maken'

Korte omschrijving

De kleuters maken een gezinsmobile. Ze tekenen hun gezinsleden en bevestigen die vervolgens aan een paraplu/kapstok. Er wordt benadrukt dat grote mensen voor alle kinderen moeten zorgen.

Kinderrecht

Recht op zorg en liefde

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Doelstellingen

- De kleuters kunnen verwoorden wat hun mama/papa/stiefmoeder/broer/zus/halfbroer/... voor hen betekent.
- De kleuters reflecteren over de zorg van hun ouders voor hen.
- De kleuters maken een gezinsmobile om aan te tonen dat elk kind recht heeft op zorg en liefde van zijn familie.

Duur

Ongeveer 30 min.

Materiaal

- Een paraplu (of een kapstok)
- Prent 'Recht op zorg en liefde'
- (Gekleurd) papier, stiften, kleurpotloden, scharen, plakband, touw, ...
- Stof/vilt

Verloop

- 1) De kinderen zitten in de kring. De begeleider toont hen de prent 'Recht op zorg en liefde'. Er wordt gevraagd wat de kinderen zien, hoe de mensen op de prent zich zouden voelen, wie de mensen op de prent zijn, enz. De kinderen reageren
- 2) De begeleider vertelt de kinderen dat ze een mobile mogen maken van hun eigen gezin (onder de paraplu: mama, papa, broer, zus, zichzelf, ...)

- 3) De kleuters gaan aan de tafels zitten. Ze krijgen allen wat papier, stiften, kleurpotloden en een schaar. Elke kleuter tekent (en kleurt) elk lid van zijn/haar gezin. Vervolgens knipt hij/zij elk figuurtje uit. Alle figuurtjes mogen aan de paraplu worden bevestigd (met touw en plakband)
- 4) De kinderen mogen hun gezinsmobile meenemen naar de kring. De kinderen kunnen de mobiles van hun klasgenoten bekijken. Wie iets bij zijn/haar gezinsmobile wil vertellen, krijgt daartoe de kans
- 5) De begeleider maakt de kinderen duidelijk dat grote mensen voor kinderen moeten zorgen, hen liefde moeten geven, enz. De kinderen begrijpen dat grote mensen hen moeten beschermen, dat elk kind recht heeft op zorg en liefde

Tips/varia

- Men kan de kleuters vragen om foto's mee te brengen van hun gezinsleden. De kinderen kunnen dan de foto's aan de paraplu bevestigen (i.p.v. zelf getekende gezinsleden).
- Indien men niet voldoende paraplu's heeft, kan men een kapstok gebruiken en die bekleden met stof/vilt om een paraplu-effect te bekomen...
- Men kan de mobiles ophangen in de gang.

Methodiek 'Een geboorteverhaal vertellen'

Korte omschrijving

De kleuters brengen hun eigen geboorteverhaal mee. Ze luisteren naar de verschillende verhalen.

Kinderrecht

Recht op zorg en liefde

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Doelstellingen

- De kleuters kunnen navertellen wat papa/mama hen vertelde (hun geboorteverhaal)
- De kleuters reflecteren over de zorg van hun ouders voor hen
- De kleuters begrijpen dat elk kind recht heeft op zorg en liefde

Duur

Ongeveer 30 min.

Materiaal

Geboorteverhalen (die de ouders opschreven)

Verloop

- 1) De kinderen zitten in de kring. Ze mogen om de beurt hun geboorteverhaal vertellen. Sommige kinderen zullen het zelf kunnen vertellen, bij anderen leest de begeleider het geboorteverhaal af van het briefje van de ouders.
- 2) De kleuters luisteren naar de verhalen van klasgenoten. De begeleider stelt gerichte vragen, bijv.: Had je je mama/papa nodig nadat je geboren werd? Waarom? Wat zou er gebeuren mocht je mama/papa er dan niet geweest zijn? Wat zou er gebeuren mochten ze je niet met zorg en liefde behandeld hebben? Enz.
- 3) Er wordt tot de conclusie gekomen dat een kind zorg en liefde nodig heeft om goed en gezond te leven, dat een kind bij zijn/haar familie moet kunnen zijn, enz. De begeleider maakt de kinderen duidelijk dat grote mensen voor kinderen moeten zorgen, hen liefde moeten geven, enz. De kinderen begrijpen dat grote mensen hen moeten beschermen, dat elk kind recht heeft op zorg en liefde.

Tips/varia

- Men kan de kleuters vragen om foto's mee te brengen van bij hun geboorte, als visuele steun.

Methodiek 'Mama wordt een sterretje'

Korte omschrijving

Deze methodiek is ontworpen om jonge kinderen te ondersteunen bij het begrijpen van het verlies van een dierbaar persoon, gebaseerd op het boek "Mama wordt een Sterretje". Door middel van een creatieve aanpak worden kleuters aangemoedigd hun gevoelens te uiten en troost te vinden in het proces van verlies.

Kinderrecht

Recht op zorg en liefde

Doelgroep

Vanaf 3 jaar

Auteur

Netty van der Weijden

Uitgeverij

FlyernmanNL BV

Datum van uitgave

2013

Verkrijgbaar bij

De bibliotheek

Doelstellingen

- Het bespreekbaar maken van het onderwerp 'de dood' op een empathische manier
- Kleuters helpen begrijpen en omgaan met het verlies van een geliefd persoon
- Het bevorderen van emoties en het bieden van troost

Duur

Ongeveer 1 uur

Materiaal

- Het boek "Mama wordt een Sterretje"
- Gekleurd papier, scharen, lijm, kleurpotloden, glitter, stickers, en andere knutselmaterialen
- Karton of stevig papier
- Stervormige sjablonen
- Zachte muziek (optioneel)

Verloop

- 1) Zorg voor een rustige en ontspannen sfeer, leg eventueel zachte muziek op
- 2) Begin met een kort gesprek over sterren en waarom ze soms worden geassocieerd met bijzondere mensen. Leg uit dat sterren vaak symbool staan voor de liefde en herinneringen aan speciale mensen
- 3) Lees het boek "Mama wordt een Sterretje" voor. Moedig de kleuters aan om herinneringen te delen over de persoon die gaat overlijden of is overleden
- 4) Geef elk kind een sterrensjabloon op stevig papier
- 5) Laat hen de ster versieren met kleurpotloden, glitter, stickers, of andere materialen
- 6) Tijdens het knutselen kunnen ze praten over hun gevoelens of herinneringen
- 7) Verzamel alle sterren die de kinderen hebben gemaakt en plaats ze op een groot stuk karton
- 8) Praat over hoe deze sterren samen een prachtige sterrenhemel vormen, gevuld met liefde en herinneringen
- 9) Laat de kleuters rustig zitten en vertel dat ze nu naar de sterrenhemel kunnen kijken en aan hun speciale persoon kunnen denken